

Облік і оподаткування

УДК 657.1

Косташ Тетяна Вікторівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

Косташ Татьяна Викторовна

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры учёта, анализа и аудита
Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича*

Kostash Tetiana

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting, Analysis and Audit
Yuriy Fed'kovych Chernivtsi National University
ORCID: 0000-0001-9027-7043*

Михалків Алла Анатоліївна

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

Михалкив Алла Анатольевна

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры учёта, анализа и аудита
Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича*

Muhalkiv Alla

*PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Accounting, Analysis and Audit
Yuriy Fed'kovych Chernivtsi National University
ORCID: 0000-0002-9195-7726*

**МІСЦЕ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ
МЕСТО УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЁТА В СИСТЕМЕ
ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ МЕНЕДЖМЕНТА
THE PLACE OF MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE
MANAGEMENT INFORMATION PROVISION SYSTEM**

Анотація. Ефективне управління сучасним підприємством в умовах невизначеності ґрунтується на тому, що прийняття управлінського рішення залежить від точності розрахунків, чіткого аналізу, порівняння альтернативних варіантів і мотивованого вибору. Джерелом оперативної, достовірної й повної інформації є система бухгалтерського обліку підприємства.

Проте, дані фінансового обліку, необхідні для складання фінансової звітності не в повній мірі забезпечують створення інформаційної платформи для вирішення нагальних потреб підприємства, зокрема: оцінки фінансового стану, визначення асортименту продукції (послуг) та обґрунтування цін, оптимізації складських запасів, вибору найбільш досконалої методики калькулювання собівартості, розрахунку необхідних обсягів реалізації з метою досягнення точки беззбитковості, обґрунтування обсягів виробництва, розробки бюджетів та стратегії розвитку.

На основі використання зовнішньої та внутрішньої інформації, фінансових та не фінансових показників управлінський облік забезпечує систему менеджменту релевантною інформацією. В умовах інформаційного бізнес-середовища управлінський облік відіграє роль певної сукупності інформаційних ресурсів і є найважливішою частиною інформаційного середовища компанії. Сучасні інформаційні технології дозволяють перетворювати інформацію у зручний для аналізу формат,

загострювати увагу лиш на ключових показниках, які впливають на ефективність, моделювати кінцевий результат альтернативних рішень, відслідковувати результати їх прийняття і, відповідно, формувати управлінську звітність.

У статті розглянуто складові елементи інформаційної обліково-аналітичної системи підприємства та взаємозв'язок між ними, на основі розгляду визначень поняття «обліково-аналітична система» авторами запропоновано визначення «обліково-аналітичної інформаційної системи», систематизовано вимоги до облікової інформації, виділено основні підсистеми управлінського обліку, розкрито вимоги до інформації управлінського обліку залежно від стратегічних, тактичних і оперативних цілей підприємства, розглянуто можливі напрямки автоматизації управлінського обліку із застосуванням автоматизованих систем управління для забезпечення створення системи стратегічної управлінської звітності.

Ключові слова: управлінський облік, обліково-аналітична інформаційна система, управлінське рішення, інформаційні системи і технології, управління бізнес-процесами.

Аннотація. Эффективное управление современным предприятием в условиях неопределенности основывается на том, что принятие управленческого решения зависит от точности расчетов, четкого анализа, сравнения альтернативных вариантов и мотивированного выбора. Источником оперативной, достоверной и полной информации является система бухгалтерского учёта предприятия.

Однако, данные финансового учёта, необходимые для составления финансовой отчётности не в полной мере обеспечивают создание информационной платформы для решения насущных потребностей предприятия, в частности: оценки финансового состояния, определения

ассортимента продукции (услуг) и обоснования цен, оптимизации складских запасов, выбора наиболее совершенной методики калькуляции себестоимости, расчёта необходимых объемов реализации с целью достижения точки безубыточности, обоснования объемов производства, разработки бюджетов и стратегии развития.

На основе использования внешней и внутренней информации, финансовых и не финансовых показателей управленческий учет обеспечивает систему менеджмента релевантной информацией. В условиях информационного бизнес-пространства управленческий учёт играет роль определенной совокупности информационных ресурсов и является важнейшей частью информационной среды компании. Современные информационные технологии позволяют превращать информацию в удобный для анализа формат, заострять внимание лишь на ключевых показателях, которые влияют на эффективность, моделировать конечный результат альтернативных решений, отслеживать результаты их принятия и, соответственно, формировать управленческую отчетность.

В статье рассмотрены составляющие элементы информационной учётно-аналитической системы предприятия и взаимосвязи между ними, на основе рассмотрения определений понятия «учётно-аналитическая система» авторами предложено определение «учётно-аналитической информационной системы», систематизированы требования к учётной информации, выделены основные подсистемы управленческого учёта, раскрыты требования к информации управленческого учёта в зависимости от стратегических, тактических и оперативных целей предприятия, рассмотрены возможные направления автоматизации управленческого учёта с применением автоматизированных систем управления для обеспечения создания системы стратегической управленческой отчетности.

Ключевые слова: управленческий учёт, учётно-аналитическая информационная система, управленческое решение, информационные системы и технологии, управление бизнес-процессами.

Summary. *Effective management of a modern enterprise in conditions of uncertainty is based on the fact that management decisions depend on the accuracy of calculations, clear analysis, comparison of alternatives and reasoned choice. The source of operational, reliable and complete information is the accounting system of the enterprise.*

However, the financial accounting data required for the preparation of financial statements do not fully provide an information platform to address the urgent needs of the enterprise, in particular: assessment of financial condition, determination of the range of products (services) and justification of prices, optimization of inventories, choosing the best cost calculation method, calculation of the necessary volumes of sales in order to achieve a break-even point, justification of production volumes, formulation of budgets and development strategies.

Based on the use of external and internal information, financial and non-financial indicators, management accounting provides the management system with relevant information. In the information business environment, management accounting plays the role of a set of information resources and is the most important part of the information environment of the company. Modern information technologies allow to transform information into a convenient form for analysis, focus only on key indicators that affect efficiency, model the result of alternative decisions, track the results of their adoption and, accordingly, form management reporting.

The article considers the component elements of the information accounting and analytical system of the enterprise and the relationship between them, considering the definitions of "accounting and analytical system" the

authors propose the definition of "accounting and analytical information system", requirements for accounting information are systematized, basic subsystems of management accounting are identified, requirements for management accounting information are disclosed depending on the strategic, tactical and operational objectives of the enterprise, possible areas of automation of management accounting are considered with the use of automated management systems to ensure the creation of a system of strategic management reporting.

Key words: *management accounting, accounting and analytical information system, management decision, information systems and technologies, business process management.*

Постановка проблеми. В ринкових умовах розвиток підприємства визначається стратегічними цілями та завданнями. Зміни, які відбуваються як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі підприємства для реалізації стратегії вимагають постійного коригування своєї поведінки на ринку та створення гнучкої, адаптивної системи управління. Це є одним із вирішальних факторів його економічної самостійності, стійкого фінансового стану на ринку, прибутковості та конкурентоспроможності.

На будь-якому підприємстві існують два види обліку (обов'язкові) - це бухгалтерський і податковий. Вони тісно взаємопов'язані, проте між ними є певні відмінності, які зумовлені застосуванням різної нормативно-правової бази. Кінцевим результатом бухгалтерського обліку є фінансова звітність, податкового – податкові декларації, інформація яких доступна для внутрішніх та зовнішніх користувачів інформації. Вочевидь, сьогодні традиційних методів бухгалтерського обліку вже недостатньо. Сучасні методи управління вимагають гнучкої, об'єктивної, оперативної інформації та потребують підвищення її аналітичності. Саме таку, повну та перевірену інформацію про фактичний стан та перспективи фінансово-господарської діяльності підприємства, зорієнтовану на потреби вищого керівництва та

власників для вироблення ефективних управлінських рішень надає управлінський облік.

Проте, в практиці роботи більшості вітчизняних підприємств управлінський облік ще не сформувався як цілісна система збору, аналізу, інтерпретації та надання інформації менеджерам та прийняття на її основі ряду оперативних, тактичних та стратегічних рішень. Управлінський персонал підприємств не має чіткого розуміння даного виду обліку. Тому сьогодні особливої актуальності набуває розв'язання проблеми практичного використання управлінського обліку як інформаційної основи управління підприємствами і необхідного інструменту мобілізації усіх наявних резервів підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняному науковому середовищі активно обговорюються питання організації та методики управлінського обліку. Висвітленню місця управлінського обліку в обліково-аналітичній системі суб'єкта господарювання та його ролі як інструменту управління в інформаційному бізнес-середовищі присвятили праці А. М. Штангрет [1], В. С. Лень [2], В. Яценко [3], Ю. М. Мельник [4], Н. В. Бондарчук [5], В. В. Подунай [7], В. В. Ходзицька [10] та багато інших.

Формулювання цілей. Метою статті є розкриття місця та ролі управлінського обліку в системі інформаційного забезпечення управління суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні, бізнес-середовище, в якому знаходиться суб'єкт господарювання, вимагає впровадження в управління прогресивних інформаційних технологій, а оперативна та якісна інформація набуває характеристик його стратегічного ресурсу і дозволяє приймати ефективні управлінські рішення.

Процес прийняття управлінських рішень на підприємстві забезпечується створенням єдиної інформаційної платформи – комплексної обліково-аналітичної інформаційної системи. Ця система може бути

частково або повністю децентралізованою, а її підсистеми забезпечують збір, обробку й аналіз інформації (бухгалтерської, технічної, стратегічної, тактичної та іншої) для обґрунтування управлінських рішень на мікро- й макрорівні.

А. М. Штангрет стверджує, що «обліково-аналітична система – це система, що ґрунтується на даних оперативного, статистичного, фінансового й управлінського обліку, включаючи оперативні дані, і використовує для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову та інші види інформації шляхом застосування аналітичних і економіко-математичних методів дослідження, що уможлиблює формування інформаційної бази для прийняття адекватних до ситуації рішень» [1].

В. С. Ленъ визначає обліково-аналітичну систему як «впорядковану внутрішню структуру організації, яка накопичує дані господарського обліку та зовнішню позаоблікову інформацію для аналізу та формування звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів у необхідному для них розрізі» [2, с. 286].

В. Яценко вважає, що «обліково-аналітична система підприємства дозволяє пов'язувати стратегічні цілі й ключові показники підприємства з операційними планами окремих відділів і підрозділів, забезпечуючи загальну направленість й несуперечливість» [3, с. 35].

Ю. М. Мельник підходить до розгляду обліково-аналітичної системи з точки зору забезпечення фінансової стійкості і визначає її як «комплекс облікових, аналітичних та контрольних процедур виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про стан відповідних елементів системи управління підприємством» [4, с. 214].

Обліково-аналітична система – це інформаційна система, кожна з підсистем якої надає інформацію для оперативного, тактичного та стратегічного рівня управління підприємством. Аналіз у процесі обліку

господарських операцій забезпечує оперативна система, аналіз безпосередньо після їх завершення – тактична. Ретроспективний та перспективний аналіз здійснює стратегічна система на основі звітних та розрахункових показників.

Визначальним принципом, що дає можливість обліково-аналітичній системі досягати визначеної мети, є безперервність взаємопов'язаного функціонування її складових компонентів. Складовими елементами системи є облікова та аналітична підсистеми, кожна з яких характеризується наявністю фінансової, управлінської та податкової складової. Основні елементи обліково-аналітичної інформаційної системи підприємства наведені на рисунку 1.

Обліково-аналітичну інформаційну систему можна представити як упорядковану відповідно до певних принципів сукупність взаємозалежних та співдіяльних елементів, яка забезпечує безперервний цілеспрямований збір інформації, її обробку, інтерпретацію, оцінювання, аналіз та підготовку для вироблення економічно обґрунтованих ефективних управлінських рішень.

Ефективне функціонування обліково-аналітичної системи залежить від сукупності інформаційних ресурсів та способів їхньої організації, які необхідні для реалізації комплексу аналітичних процедур.

Облікова інформація в межах системи має задовольняти конкретні потреби управління у залежності від рівня й характеру прийнятого рішення. У зв'язку з тим, що інформація отримується з різних джерел, вона повинна відповідати вимогам:

- об'єктивності (об'єктивне відображення теперішнього та майбутнього стану суб'єкта господарської діяльності);
- своєчасності (оперативне отримання управлінським персоналом (ще у момент появи в регістрах обліку));

- аналітичності (відповідність потребам і напрямам діяльності в деталізації, необхідній у досягненні намічених цілей);
- істотності або релевантності (достатність для прийняття рішень) та ін.

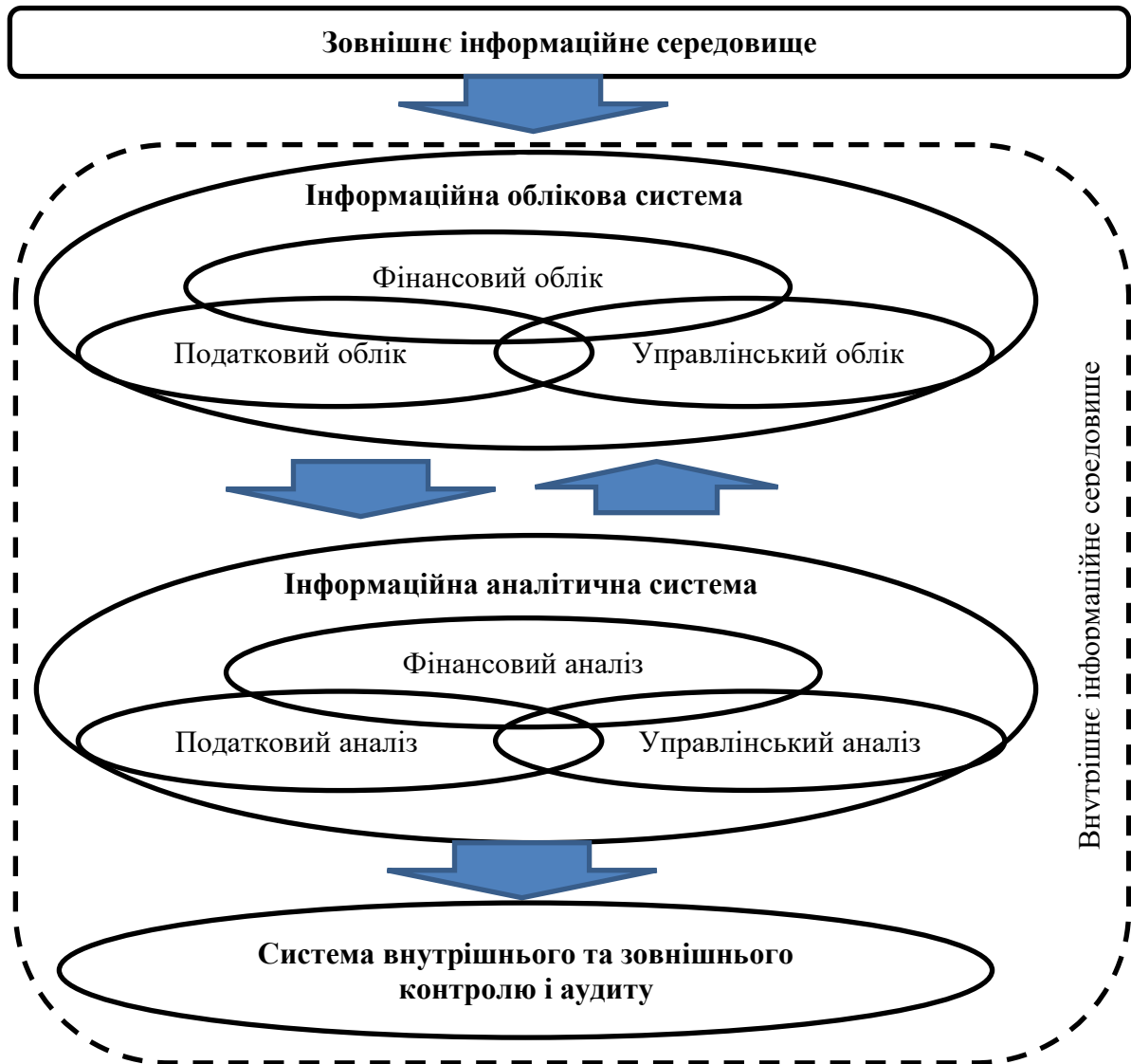

Рис. 1. Обліково-аналітична інформаційна система суб'єкта господарювання та її елементи

Джерело: сформовано авторами

Економічна інформація, яка послідовно й повно показує фінансово-господарську діяльність підприємства і використовується у межах обліково-аналітичної системи за своїм змістом поділяється на внутрішню й

зовнішню. У свою чергу, вона складається з планової, нормативно-довідкової й облікової. Призначення планової інформації – вибір дій на перспективу. Складові нормативно-довідкової інформації залежать від номенклатури випуску продукції, технології та організації виробництва, внутрішньовиробничого поділу праці, рівня внутрішніх господарських зв'язків. Інформація, яку надає бухгалтерський облік, підлягає первинному збору, реєстрації та групуванню, проведенню розрахунків, що використовуються у синтетичному й аналітичному обліку, зведенню, передачі для оперативного управління, на її основі складається звітність (внутрішня та зовнішня). Вона має спільні принципи, риси та об'єкти з плановою і нормативно-довідковою інформацією.

У межах видів обліку потоки облікової інформації поділяються на:

- інформацію фінансового обліку (призначену для зовнішнього використання);
- інформацію управлінського обліку (призначену для менеджерів);
- інформацію податкового обліку (необхідну як для ДПСУ, так і для керівництва підприємства з метою оптимізації оподаткування).

Отже, інформаційна облікова система на підприємстві представлена трьома видами облікових підсистем (фінансовою, управлінською й податковою), які мають різну мету, завдання, об'єкти та методи, а їх призначення – надання інформації різним користувачам. Взаємопроникнення інформації з однієї підсистеми до іншої зберігає цілісність бухгалтерського обліку та підтверджує дотримання принципів його функціонування.

Основне завдання облікової діяльності полягає у забезпеченні управлінського персоналу повною, перевіреною та своєчасною інформацією для здійснення управлінського впливу. Цей підхід відповідає поняттю «Management accounting», який означає організацію обліку згідно з потребами управління.

Основою системи управління та внутрішньою інформаційною системою, що забезпечує інформацією всі ієрархічні рівні суб'єкта господарювання для прийняття оперативних, тактичних та стратегічних рішень є управлінський облік.

Як зазначає Н. В. Бондарчук: «управлінський облік – це інтегрована внутрішньогосподарська інформаційна система поточного спостереження й контролю як за окремими господарськими операціями в ході їх безпосереднього здійснення, так і за всією фінансово-господарською діяльністю підприємства, з метою інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень обліковцями всіх рівнів для досягнення оперативних і стратегічних цілей підприємства» [5, с. 44].

Управлінський облік, на думку С. О. Ніколаєвої, це: «інформаційна система, яка забезпечує менеджерів компанії даними про об'єкти управління для прийняття управлінських рішень (сюди відносяться фактична, планова, прогнозна інформація, експертні оцінки та ін.)» [6, с. 28].

Основою системи управлінського обліку є такі його підсистеми:

- нормування (дозволяє визначити основні витратні параметри виробничого процесу та сприяє ефективності та раціональності бізнес-процесів);
- планування і бюджетування (на основі розробки планів визначаються очікувані показники певної сфери бізнесу та починається управління як процес досягнення визначеного результату);
- облік витрат і результатів (дозволяє на основі повної та своєчасної інформації визначити фактичний стан понесених витрат та, відповідно, досягнутих результатів);
- калькулювання собівартості (дозволяє визначити «вартість» бізнес-процесів та їх доцільність);
- управлінська звітність (дозволяє на основі постійного моніторингу ситуації контролювати планово-фактичний стан основних показників по

процесах, ресурсах, структурних підрозділах, сегментах та здійснювати управлінський вплив).

Інформація управлінського обліку забезпечує вирішення таких завдань: планування і контроль економічної ефективності діяльності підприємства та його центрів відповідальності; обчислення фактичної собівартості продукції (робіт, послуг) та визначення відхилень від встановлених норм, стандартів, кошторисів; аналіз відхилень від запланованих результатів та виявлення причин відхилень; забезпечення контролю наявності та руху матеріальних, грошових і трудових ресурсів; формування інформаційної бази для прийняття рішень; виявлення резервів для підвищення ефективності діяльності [6, с. 30].

В. В. Подунай обґрунтовує й уточнює цілі застосування інформації управлінського обліку, а саме: «визначення стратегії та планування майбутніх операцій підприємства; контроль його поточної діяльності; оптимізація використання ресурсів; оцінка ефективності діяльності; зниження рівня суб'єктивності в процесі прийняття рішень» [7, с. 144], виконання яких сприятиме правильній організації управлінського обліку для досягнення ефективної стратегії підприємства.

Джерело інформації управлінського обліку – це дані про господарську діяльність підприємства, формування яких здійснюється на тій самій базі, що й для фінансового й податкового обліку.

Управлінський облік поєднує обліковий процес із процесом управління, акумулює інформацію про виробничо-фінансову діяльність підприємства і забезпечує нею процес прийняття управлінських рішень та контроль і регулювання стратегічних, тактичних і оперативних цілей підприємства. Тактика управлінського обліку – це комплекс заходів, пов'язаних з організацією, обліком, контролем, мотивацією, аналізом, а також регулюванням раніше прийнятих рішень і, крім того, понесенням відповідальності за їх виконання. У свою чергу, стратегія управлінського

обліку – це сукупність процедур, пов'язаних із плануванням, аналізом, прогнозуванням, а також координацією управлінських рішень, які забезпечують перспективу ефективності розвитку підприємства.

Головною особливістю управлінського обліку є оперативність подання інформації та орієнтація її на конкретних користувачів. Інформаційні потреби обліковців зумовлені функціональною сферою, у якій вони є спеціалістами, та їх рівнем в управлінській структурі підприємства. Врахування цієї специфіки обумовлює будову системи управлінського обліку на конкретному підприємстві. Вимога щодо оперативності інформації управлінського обліку зумовлена тим, що дані для контролю і прийняття рішень є корисними тільки при своєчасному їх наданні користувачам.

Умови невизначеності та ризику, в яких працюють сьогодні суб'єкти господарювання, ускладнюють систему управлінського обліку, тому вимога оперативності зумовлює автоматизацію облікових робіт, які при ручній обробці інформації не дають можливість своєчасно одержати необхідні дані. Сучасні інформаційні технології дозволяють забезпечити бізнес інструментами для одержання оперативної і якісної обробки інформації, яка слугуватиме основою прийняття управлінських рішень. Автоматизація управлінського обліку може бути забезпечена у таких напрямках:

1) створення інтегрованої інформаційної бази з фінансовим та податковим обліком. Це найпростіший шлях, який забезпечує систему менеджменту інформацією про фінансово-господарські операції. Програмним інструментом, на базі якого здійснюється автоматизація управлінського обліку, є MS Excel. Її недолік – це дублювання інформації, яке пов'язане з тим, що бухгалтерський та податковий облік є регламентованими, а кінцевими користувачами інформації виступають державні органи. Крім цього, така інформація може бути доступною для конкурентів;

2) визначення менеджментом ключових показників, які характеризують ефективність бізнес-процесу в цілому та окремих бізнес-процесів та напрямків діяльності підприємства: обсяги та рентабельність продажів, ефективність цінової та товарної політики, оцінка ризиків, оцінка запасів, формування собівартості продукції, тривалість життєвого циклу продукту, тощо. Автоматизація управлінського обліку забезпечується такими програмними продуктами, як «1С:Бухгалтерія», «ABIS.BSC», «MATLAB», «FreshBooks», тощо, проте ці програми є складнішими і, відповідно, цей напрямок є більш трудомістким. Крім того, визначення комплексу доцільних метрик вимагає обізнаних спеціалістів;

3) побудова модульної системи обліку, яка включає підсистему управлінського обліку. Управління та облік у розрізі проектів, управління виробництвом, бюджетування і контроль, фінансовий менеджмент, управління взаємовідносинами з клієнтами, бізнес-аналіз, тощо забезпечують такі успішні програмні продукти, як «Navision AXAPTA», «Oracle corporation», «SAP Business Object» та інші.

Вплив COVID-19 на сучасні бізнес-процеси підштовхне менеджмент на використання інформаційних потоків у режимі реального часу та застосування автоматизованих систем управління з такими характеристиками:

- великою кількістю варіацій і способів інтеграції з іншими модульними підсистемами для бачення бізнес-структури у комплексі;
- здатністю оперативно-тактичного прогнозування наслідків здійснення бізнес-операцій;
- розширенням можливостей на основі технологій Big Data, «які можуть бути корисними для прогнозування ринкової ситуації, маркетингу, оптимізації продажу, ефективної логістики, прийняття управлінських рішень» [8].

Сучасний підхід до автоматизації управлінського обліку з використанням програмних пакетів повинен бути скомпільований на основі вище перелічених аспектів, оскільки це мінімізує рутинні процеси та дозволяє максимально швидко обрати заходи, які слід вжити керівництву. Сьогодні буде ефективним поєднання основних принципів обліку та наступних інструментів управління бізнесом: системи інтеграції виробництва та операцій управління трудовими ресурсами, фінансового менеджменту й управління активами (ERP-системи); системи управління ланцюжками постачання (SCM-системи); системи управління виробництвом, призначеної для вирішення завдань синхронізації, координації, аналізу й оптимізації випуску продукції (системи MES); системи управління ефективністю продажу (SPM-системи); системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM-системи), тощо [9].

Сучасні інформаційні системи і технології дозволяють керівництву результативно застосовувати управлінські показники, за рахунок балансування яких можливо узгодити короткострокові цілі діяльності підприємства з його стратегією на довготривалу перспективу, забезпечують менеджмент детальною інформацією щодо видів і форм діяльності окремих сегментів, бізнес-процесів, тому виникає потреба у моніторингу всіх операцій та їх аналізі. Інформаційні технології дозволяють консолідувати дані, перетворювати їх у зручний для аналізу формат, інтерпретувати велику кількість даних, загострюючи увагу лиш на ключових факторах, моделювати кінцевий результат різних варіантів дій, відслідковувати результати прийняття рішень і, відповідно, формувати управлінську звітність.

Замість поняття «управлінська звітність», як облікового інформаційного продукту, необхідного для прийняття різноманітних управлінських рішень, В. В. Ходзицька пропонує використовувати поняття «стратегічна звітність», оскільки для її формування надається як облікова,

так і необлікова інформація, одержана з маркетингової, логістичної та інших інформаційних систем. Для відповідності облікової інформації запитам стратегічних менеджерів автор пропонує розширити її «шляхом включення об'єктів зовнішнього середовища, прогнозних стратегічних показників і зміни форми подання інформації з фінансової на сукупність фінансової та не фінансової інформації» [10, с. 174].

Вочевидь, у перспективі управлінський облік повинен стати надійною інформаційною базою та важливим джерелом надходження інформації, необхідної для підготовки звітності про сталий розвиток та інтегрованої звітності суб'єкта господарювання.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Оптимальна інформаційна взаємодія постачальників та користувачів інформації забезпечується раціональним проектуванням системи збору інформації та ефективним управлінням її потоками, що ґрунтується на системному та попроцесному підходах, виборі найефективніших програмних продуктів і забезпечується створенням системи стратегічної управлінської звітності. Для задоволення інформаційних потреб користувачів та ефективного використання управлінських показників у загальній системі менеджменту підприємства управлінська звітність, як джерело інформації для прийняття стратегічних перспективних рішень, повинна стати основним елементом структури управління та основою підготовки звітності про сталий розвиток та інтегрованої звітності.

Література

1. Штангрет А. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства // Вісник асоціації докторів філософії України. 2015. № 1. URL: <http://aphd.ua/publication-31/> (дата звернення 10.04.2020)

2. Лень В. С. Обліково-аналітична система підприємства: обґрунтування визначення, модель // Проблеми і перспективи економіки та управління. 2016. № 1(5). С. 281-290. URL: http://journals.stu.cn.ua/problems_and_prospects_economics_management/article/view/79179/74937 (дата звернення 10.04.2020)
3. Яценко В. Обліково-аналітична система багатосегментного підприємства: теоретичне обґрунтування й практична реалізація // Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 11. С. 25-37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_11_5 (дата звернення 15.05.2020)
4. Мельник Ю. М. Обліково-аналітична система в забезпеченні фінансової стійкості промислового підприємства в цілях прогнозування банкрутства // Економіка: реалії часу. 2015. № 3. С. 213-217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrch_2015_3_33 (дата звернення 15.05.2020)
5. Бондарчук Н. В. Управлінський облік, як основа для створення нових і ефективних систем управління підприємством // Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2011. №. 8. С. 42-48. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/v2i3/42.pdf> (дата звернення 13.04.2020)
6. Рассказова-Николаева С. А., Шебек С. В., Николаев Е. А. Управленческий учёт : Учебное пособие. СПб.: Питер, 2013. 496 с. URL: https://books.google.com.ua/books?id=Wao5AgAAQBAJ&pg=PA109&hl=ru&source=gbs_selected_pages&cad=3#v=onepage&q&f=false (дата звернення 14.04.2020)
7. Подунай В. В. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на вітчизняних підприємствах // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2013. №. 10(4). С. 141-146. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10\(4\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10(4)_24) (дата звернення 12.04.2020)

8. Big Data // Технологии IT-Enterprise. 2018. [сайт]. URL: <https://www.it.ua/ru/knowledge-base/technology-innovation/big-data-bolshie-dannye> (дата звернення 15.05.2020)
9. Технологии и Инновации // Технологии IT-Enterprise. 2018. [сайт]. URL: <https://www.it.ua/ru/knowledge-base/technology-innovation> (дата звернення 15.05.2020)
10. Ходзицька В. В. Управління стратегіями виробничих підприємств: нові теорії управлінського обліку // Модернізація публічних фінансів: стан та виклики сьогодення : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 13 берез. 2018 р.). Київ, 2018. С. 172–174. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/27339/mpf_2018_H.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 16.05.2020)

References

1. Shtangret A.M. Accounting and analytical support of economic security management of the enterprise // Visnyk Asotsiatsii Doktoriv Filosofii Ukrainy Publ., 2015, № 1. URL: <http://aphd.ua/publication-31/> (appeal date 10.04.2020)
2. Len V. S. Accounting and analytical system of the enterprise: substantiation of definition, model // Problemi i perspektivi ekonomiki ta upravlinnya Publ., 2016. №1(5). PP. 281-290. URL: http://journals.stu.cn.ua/problems_and_prospects_economics_management/article/view/79179/74937 (appeal date 10.04.2020)
3. Yacenko V. Accounting and analytical system of a multi-segment enterprise: theoretical substantiation and practical implementation. Buhgalterskij oblik i audit Publ., 2014. № 11. PP. 25-37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_11_5 (appeal date 15.05.2020)
4. Melnik Yu. M. Accounting and analytical system in ensuring the financial stability of the industrial enterprise in order to predict bankruptcy.

- Ekonomika: realiyi chasu Publ., 2015. №3. PP. 213-217. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrch_2015_3_33 (appeal date 15.05.2020)
5. Bondarchuk N. V. Management accounting as a basis for creating new and effective enterprise management systems. Visnik Poltavskoyi derzhavnoyi agrarnoyi akademiyyi Publ., 2011. №.8. PP. 42-48. URL:
<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/v2i3/42.pdf>
(appeal date 13.04.2020)
6. Rasskazova-Nikolaeva S. A., Shebek S. V., Nikolaev E. A. St. Petersburg, Management Accounting: A Textbook. 2013. P. 496. URL:
https://books.google.com.ua/books?id=Wao5AgAAQBAJ&pg=PA109&hl=ru&source=gbs_selected_pages&cad=3#v=onepage&q&f=false (appeal date 14.04.2020)
7. Podunaj V. V. The role of management accounting and the problems of its implementation in domestic enterprises. Ekonomichni nauki: Oblik i finansi Publ., 2013. №.10(4). PP. 141-146. URL:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10\(4\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10(4)_24) (appeal date 12.04.2020)
8. Big Data. Tehnologii IT-Enterprise Publ. 2018. URL:
<https://www.it.ua/ru/knowledge-base/technology-innovation/big-data-bolshie-dannye> (appeal date 15.05.2020)
9. Technology and Innovation. Tehnologii IT-Enterprise Publ. 2018. URL:
<https://www.it.ua/ru/knowledge-base/technology-innovation> (appeal date 15.05.2020)
10. Hodzicka V. V. Management of strategies of industrial enterprises: new theories of management accounting. Kiev, Modernizaciya publichnyh finansiv: stan ta vikliki sгодennya Publ. 2018. PP. 172-174. URL:
https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/27339/mpf_2018_H.pdf?sequence=1&isAllowed=y (appeal date 16.05.2020)